

***Vilken effekt har ett förbättrat
företagsklimat på röstutfallen i Sveriges
kommuner?***

Anton Nyrenström Gidehag

Sammanfattning av rapporten

I denna rapport analyserar vi hur viktigt det lokala företagsklimatet är för röstutfallen i Sveriges kommunalval. Ett förbättrat företagsklimat leder genom flera kanaler till en förbättrad ekonomi och kan på så sätt påverka röstutfallet. Exempelvis innebär ett välutvecklat företagsklimat att det är lättare att både starta och driva företag, vilket leder till ökad sysselsättning och konkurrens. Om möjligheten att starta företag är god kan det ses som ett alternativ för jobbsökande individer som står utanför arbetsmarknaden. Det lokala företagsklimatet kan förbättras på många sätt. Exempelvis är en god kommunikation mellan politiker och företagare av stor vikt liksom snabba överläggningstider för ärenden. Många kommunpolitiker arbetar dessutom aktivt med företagsbesök för att på så sätt öka förståelsen för företagares behov. Ofta är kommunpolitiker på orter med ett välutvecklat företagsklimat kompetenta och duktiga på mycket annat som också bidrar till deras popularitet.

Vi ställer även företagsklimatet i relation till andra faktorer som kan tänkas påverka röstresultatet. I nationella val framhålls ofta arbetslösheten, inflationen och den ekonomiska tillväxten som de faktorer som väljare värderar högst. Men i lokala val är inte sambandet nödvändigtvis lika tydligt då både de nationella och lokala politikerna kan anses ansvariga. Exempelvis kan de ledande politikerna på nationell nivå bestraffas om den lokala arbetslösheten är hög. Därför är det även intressant att analysera vilka faktorer som driver röstandet i svenska kommunalval.

Vilka faktorer som styr folks röstande och är av vikt för röstutfallen sänder viktiga signaler till landets kommunpolitiker om hur de kan öka sina chanser att bli återvalda.

Vår studie är baserad på empirisk analys och omfattar 253 svenska kommuner över mandatperioderna 2002-2006 samt 2006-2010. All statistik är mätt i förändringar och på så sätt kan vi undersöka hur utvecklingen av en faktor har förändrat röststödet för de ledande politikerna under deras tid vid makten.

Vi går nedan i tur och ordning igenom samtliga faktorer som har en tänkbar påverkan på röststödet och hur betydelsefulla de är.

Svenskt Näringsliv mäter årligen hur välutvecklat företagsklimatet är i kommunerna. Detta görs dels genom att skicka ut enkätfrågor till svenska företagare om hur de upplever företagsamheten och dels genom att väga in ekonomiska faktorer. I denna rapport använder vi oss dock enbart av företagarnas egen syn på företagsklimatet. Deras sammanfattande omdöme har sammanställts på skalan 0-6 där ”0” är dåligt och ”6” kan tolkas som ett utmärkt företagsklimat. I en tidigare studie (Fölster m.fl., 2013) finner vi att ett

välutvecklat företagsklimat ökar sysselsättningen och att detta samband är särskilt tydligt för utomeuropeiskt födda. Därför väljer vi att i denna rapport undersöka om ett förbättrat företagsklimat spelar ännu större roll för valresultatet på orter med många utomeuropeiskt födda.

Hur arbetslösheten utvecklas lokalt kan givetvis vara av betydelse. Därför analyserar vi effekten av förändringar i den kommunala arbetslöshetsnivån.

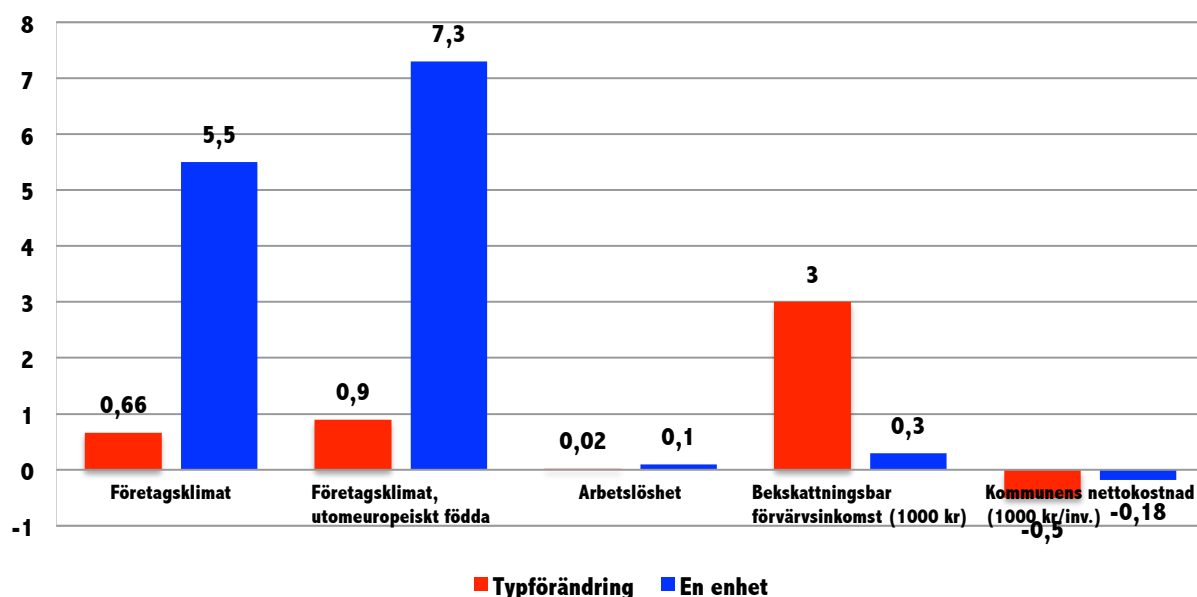
En annan faktor som ger en god indikation på kommunernas ekonomiska utveckling är inkomstutvecklingen. Detta representeras av den genomsnittliga beskattningsbara, årliga förvärvsinkomsten per person. En hög förvärvsinkomst genererar inte bara mer skatteintäkter till kommunen utan tyder även på att dess befolkning är rik.

Det argumenteras ofta för att ökade och riktade satsningar på specifika områden såsom skola och äldreomsorg uppskattas av väljare. Vi väger in detta i vår analys genom att inkludera den totala nettokostnaden för kommunernas verksamhet mätt i kronor per invånare. Med nettokostnad avses de kommunala utgifter som finansieras av skatteintäkter och allmänna stadsbidrag. Vi använder oss även av ett relativt mått som mäter hur mycket som spenderas i relation till vad som ses som normalt utifrån en kommuns förutsättningar.

Utöver ovan nämnda faktorer finns det givetvis andra faktorer som påverkar kommunpolitikernas popularitet. Vi tar därför hänsyn till exempelvis demografiska förutsättningar för att kunna säkerställa att de samband vi finner verkligen är kausala.

Så viktiga är faktorerna för röststödet

Anmärkning: Effekten av företagsklimatet och förvärsinkomsten är statistiskt signifikanta. Den ytterligare effekten för utomeuropeiskt födda, arbetslösheten samt nettokostnaden är inte signifikanta.

Diagrammet visar hur stor påverkan de olika variablerna har på röststödet. De röda staplarna visar hur en genomsnittlig förändring av företagsklimatet, arbetslösheten och inkomsten etcetera, förändrar röststödet för de ledande politikerna i en kommun. De representerar således en kommun som har en genomsnittlig utveckling av de olika faktorerna. De blå staplarna visar hur mycket röststödet växer eller minskar om respektive faktor förändras en enhet. I till exempel företagsklimatets fall innebär detta en enhets ökning på den sexgradiga skalan och i arbetslöshetens fall en procentenhets ökning.

Vi finner att om företagsklimatet följer den genomsnittliga utvecklingen över en mandatperiod – förbättras med 0.12 enheter – kommer stödet för kommunens politiker att öka med 0.66 procentenheter. På orter där en stor andel av befolkningen är födda utanför Europa ökar röstandelen med 0.9 procentenheter. Således förefaller ett bra företagsklimat vara ännu viktigare på dessa orter, vilket delvis kan bero på att det ger invandrare goda möjligheter att starta eget. Noterbart är att effekten är betydligt större om en kommun lyckas avvika från den allmänna trenden; en enhets förbättring belönas med ett 5.5 respektive 7.3 procentenheters starkare röststöd. Det finns ett antal kommuner som har lyckats genomföra sådana förbättringar. Exempelvis förbättrade Haparanda sitt företagsklimat med 1.3 enheter under åren 2002-2006 samtidigt som stödet för kommunens ledande politiker växte med 12.2 procentenheter. Sävsjö är ytterligare ett exempel där en förbättring med en enhet resulterade i

ett 5 procentenheters starkare stöd under samma mandatperiod. Dessa exempel tyder på att kommunpolitiker som lyckas förbättra sitt lokala företagsklimat mer än vanligt kan förvänta sig att bli rejält belönade av väljarna.

När det gäller den lokala arbetslösheten finner vi att den inte tycks vara viktig för röstutfallen. Vi finner oväntat, om än väldigt små, resultat som tyder på att en högre arbetslöshet resulterar i ett ökat röststöd. Det finns flera tänkbara förklaringar till varför den kommunala arbetslösheten är oviktig för resultaten i kommunalvalen. Möjligen är det de nationella politikerna snarare än kommunpolitikerna som anses vara ansvariga för den lokala arbetslösheten. Detta är mycket möjligt eftersom arbetslösheten är en bred faktor i den meningen att den ofta tar stor plats i den allmänna debatten i landet.

Inkomsttillväxten förefaller viktig för väljarna. Om inkomsten per person följer den allmänna utvecklingen – växer med 10 000 kr över en mandatperiod – ökar kommunpolitikernas popularitet med tre procentenheter. Allmänna inkomstökningar är något som en stor del av befolkningen märker av, vilket kan förklara den starka effekten.

Avslutningsvis studerar vi hur viktig en kommuns totala nettokostnad är. Effekten på röststödet av att öka de totala utgifterna är negativ. Om politikerna ökar utgifterna med cirka 2800 kr per person under en mandatperiod, vilket är genomsnittet, minskar deras röststöd med 0.5 procentenheter. Det är viktigt att påpeka att för att en kommuns totala nettoutgifter ska öka måste detta finansieras genom antingen skattehöjningar eller ökade allmänna statsbidrag. Detta eftersom landets kommuner måste uppfylla särskilda balanskrav. Ökade utgifter behöver inte heller nödvändigtvis innebära att den kommunala verksamheten förbättras utan kan också vara ett resultat av ett ineffektivt användande av resurserna. Således finns det flera tänkbara förklaringar till att ökade, totala utgifter minskar stödet för kommunpolitikerna.

Våra resultat tyder på att huvudsakligen ett förbättrat företagsklimat och ökade förvärvsinkomster är de viktigaste faktorerna för kommunpolitiker som vill bli återvalda. Företagsklimatet tycks dessutom vara ännu viktigare i invandrartäta kommuner. I en kommun som följer den allmänna utvecklingen är högre inkomster den allra viktigaste orsaken bakom ett växande röststöd. Varken en lägre lokal arbetslöshetsnivå eller ökade nettokostnader förefaller viktiga. Ett bättre företagsklimat har onekligen stor potential att locka väljare. Kommunpolitiker runtom i landet borde ta lärdom av kommuner som Haparanda och Sävsjö då de förväntas bli ordentligt belönade av sina väljare.

Så gick det i det senaste valet

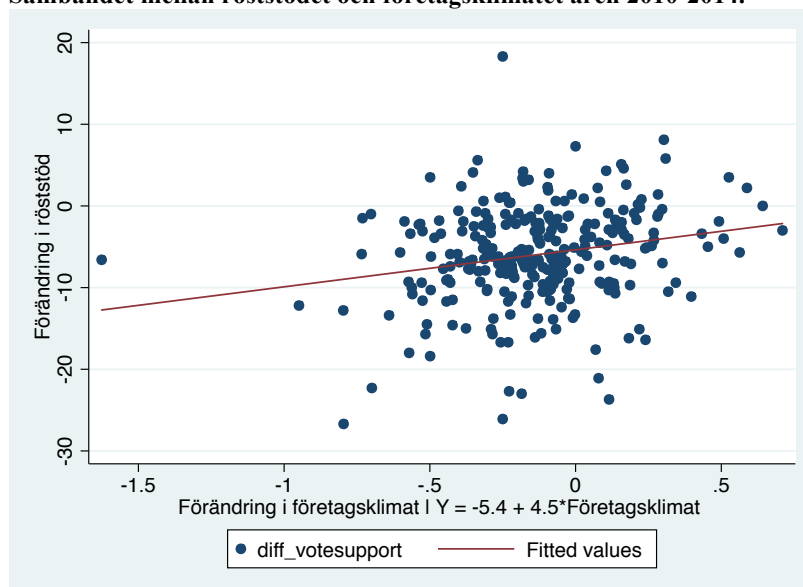
Det finns en stark och tydlig trend i det senaste valet som visar att de styrande kommunpolitikerna på de flesta orter förlorade väljare under den senaste mandatperioden. Av landets 290 kommuner är det bara i 35 kommuner som röststödet faktiskt ökade. Denna tydliga nedgång kan delvis förklaras av att många tidigare Alliansstyrda kommuner tappade väljare till de rödgröna. Att Alliansen förlorade riksdagsvalet speglas säkerligen även i kommunalvalen.

I genomsnitt tappade de ledande kommunpolitikerna 6 procentenheter av sitt röststöd samtidigt som företagsklimatet i genomsnitt försämrades med 0.14 enheter¹. Vi finner ett tydligt, positivt samband mellan utvecklingen av kommunpolitikernas röststöd och företagsklimatet även under den senaste mandatperioden.

Deskriptiv statistik. Mandatperioden 2010-2014.

	Förändring i röststöd	Förändring i företagsklimat
Medelvärde	-5.980	-0.135
Max	18.30	0.71
Min	-26.70	-1.626
Standardavvikelse	5.894	0.280
Observationer	288	290

Sambandet mellan röststödet och företagsklimatet åren 2010-2014.

¹ Notis: Eventuella lokala partier är inte medräknade då deras röststöd inte är lättillgängligt. Data är från Valmyndigheten. Samtliga valdistrikt var räknade vid tidpunkten men vissa valresultat inte fastställda.

Sambandet framgår i grafen ovan. Kommuner där företagsklimatet har förbättrats tycks också vara kommuner där politikerna ökat sitt stöd, även om det finns undantag. I Oxelösund, där Socialdemokraterna och Vänsterpartiet tillsammans regerat den senaste mandatperioden, förbättrades företagsklimat med cirka 0.5 enheter på den sexgradiga skalan samtidigt som partierna ökade sitt röststöd med 3.5 procentenheter. Socialdemokratiskt styrda Älvsbyn och alliansstyrda Storuman är två andra exempel där förbättringar av storleken 0.3 samt 0.6 enheter resulterade i ett 8.1 respektive 2.2 procentenheters starkare stöd. Det finns även flertalet exempel på kommuner som försämrat sitt företagsklimat och där de ledande politikerna förlorat väljare. Dorotea, styrt av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, är det mest utmärkande exemplet. Där förlorade partierna hela 26.7 procentenheter av sitt röststöd samtidigt som företagsklimatet försämrades med 0.8 enheter².

Överlag tyder således resultaten på att kommunpolitikernas röststöd påverkas av det lokala företagsklimatet. Dock finns det givetvis undantag, exempelvis kommuner där stödet ökat samtidigt som företagsklimatet försämrats, vilket beror på att många andra faktorer också påverkar väljarnas röstbeslut. För att kunna säkerställa exakt hur mycket företagsklimatet betyder för röstutfallen behöver hänsyn tas även till andra faktorer, vilket görs i rapporten.

² Valresultat för samtliga kommuner finns i appendix

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	<i>sid. 9</i>
<i>Data & Resultat</i>	<i>sid. 10-18</i>
<i>Gemensamt för de olika kommuntyperna</i>	<i>sid. 18-19</i>
<i>Slutsatser</i>	<i>sid. 20</i>
<i>Referenser</i>	<i>sid. 21</i>
<i>Bilaga</i>	<i>sid. 22-34</i>

Inledning

Vilka faktorer som påverkar och styr individers röstbeteende har analyserats utförligt inom ramen för politisk ekonomi. Vanligen framhålls arbetslöshet, inflation och ekonomisk tillväxt som de främsta faktorerna i nationella val (Nannestad & Paldam 1994, Elinder 2010, Veiga & Veiga 2006). Det är dock inte alltid uppenbart vilka som hålls ansvariga för den ekonomiska utvecklingen och detta är särskilt märkbart i lokala val där ansvaret antingen kan anses vila på de lokala eller nationella politikernas axlar (Wolfers 2002, Nyrenström Gidehag 2014). Nyrenström Gidehag (2014) finner att den lokala, ekonomiska tillväxten spelar stor roll för utfallen i kommunalval medan den kommunala arbetslösheten tycks vara mindre viktig. I denna studie analyserar vi istället effekten av en annan viktig faktor, nämligen företagsklimatet. Ett förbättrat företagsklimat leder – genom flera kanaler – till en förbättrad ekonomi och kan genom dessa också påverka röstresultatet. I en tidigare artikel i Ekonomisk Debatt (Fölster & Jansson) framhålls flera anledningar till varför företagsklimatet kan bidra till att minska den strukturella arbetslösheten. Dels leder ett förbättrat företagsklimat till att det blir lättare att investera i och starta nya företag. Som en konsekvens av detta ökar marginalproduktiviteten bland arbetare, vilket resulterar i högre löner. Ett välutvecklat företagsklimat leder också till ett bredare spektrum av företag och arbetsuppgifter och gör det därmed lättare för arbetslösa individer att komma in på arbetsmarknaden. Om möjligheten att starta eget företag är god blir det även ett tydligt alternativ för jobbsökande som står utanför arbetsmarknaden. Det finns således flera mekanismer genom vilka ett förbättrat företagsklimat kan bidra till att minska arbetslösheten och skapa ekonomisk tillväxt i svenska kommuner och därför kan utgöra en viktig faktor i kommunalvalen. Det lokala företagsklimatet kan förbättras på flera sätt och en del av de åtgärder som kan vidtas är kommunspecifika. Exempelvis är en god kommunikation och förståelse mellan politiker och företagare viktigt. Många kommunpolitiker arbetar med att öka antalet besök hos kommunens företag. Även snabba överläggningstider för ärenden och en tydlig upphandlingspolicy är av stor vikt³. Hur viktigt företagsklimatet är för röstutfallet sänder viktiga signaler till Sveriges kommunpolitiker om hur de kan förbättra sina kommuner och öka chansen att bli återvalda.

³ Se www.foretagsklimat.se för kommunspecifika åtgärder för ett förbättrat företagsklimat

Data & Resultat

Vår data omfattar åren 2002-2010 och följaktligen mandatperioderna 2002-2006 samt 2006-2010 för totalt 253 av Sveriges kommuner⁴.

Företagsklimatet mäts årligen av Svenskt Näringsliv. Måttet är baserat dels på enkätfrågor som ställts till 66 000 företag runtom i Sverige och dels på ekonomiska faktorer, såsom lokal förvärvsfrekvens och kommunalskatt. Samtliga faktorer tilldelas vikter, där företagens syn på företagsklimatet väger tyngst, och sammanställs i ett index. I denna studie använder vi dock enbart företagarnas syn på företagsklimatet. Deras sammanfattande omdöme har värderats på skalan 0-6 där "0" är dåligt och "6" är utmärkt. Denna variabel har vi sedan transformerat så att den mäter förändringen i företagsklimatet under en fyraårig mandatperiod.

På motsvarande sätt mäter vi förändringen i röststöd för de ledande kommunpolitikerna under en mandatperiod. Med ledande kommunpolitiker avser vi de partier som, om möjligt, bildar en majoritet i kommunfullmäktige. Således innebär negativa värden att politikerna har förlorat röststöd och positiva att de vuxit i popularitet. Det är viktigt att nämna att variabeln därmed inte visar om de ledande politikerna har förlorat makten utan enbart om de har förbättrat eller försämrat sitt valresultat under mandatperioden. Tabell 1 nedan visar deskriptiv statistik för förändringen i röststöd och företagsklimatet i både absoluta tal och förändring⁵.

Tabell 1. Deskriptiv statistik för det lokala röststödet och företagsklimatet

	Förändring i röststöd	Förändring i företagsklimat	Företagsklimat
Medelvärde	-1.827	0.120	3.330
Max	17.2	1.515	4.619
Min	-20.9	-0.834	2.180
Standardavvikelse	5.549	0.310	0.381
Observationer	499	504	2276

Anm. : Statistik omfattar åren 2002-2010 i 253 kommuner

De ledande politikerna förlorar generellt 1.8 procentenheter av sitt röststöd under en mandatperiod. Det finns dock stora avvikelser; kommunpolitikerna i Boden ökade sin

⁴ Tillgänglig data saknas för övriga kommuner

⁵ Statistik för samtliga variabler finns i appendix

popularitet med 17.2 procentenheter över åren 2002-2006 medan de ledande politikerna i Degerfors förlorade 20.9 procentenheter av sitt röststöd under mandatperioden 2006-2010.

Det lokala företagsklimatet förbättras i genomsnitt med 0.12 enheter under en mandatperiod. Den kommun som har lyckats förbättra sitt företagsklimat mest under en valperiod är Kristinehamn – där förbättrades det med 1.5 enheter under perioden 2002-2006. Färgelanda stod för den största försämringen – 0.8 enheter – över valperioden 2006-2010. Genomsnittsvärdet för företagsklimatet är 3.3 enheter, vilket kan tolkas som ett godkänt men inte perfekt företagsklimat. Företagsklimatet har varit bäst i Habo under 2006 - 4.6 enheter – och sämst i Filipstad – 2.2 enheter – år 2002.

Att döma från statistiken i tabell 1 föreligger det stora skillnader i hur både företagsklimatet och röststödet förändras. Vad vi dock vill undersöka är om ett förbättrat företagsklimat leder till ett starkare stöd för kommunens politiker. I tabell 2 nedan visas enkla samband mellan kommuners röststöd och deras företagsklimat. Kommunerna är indelade i fyra olika grupper baserat på hur dessa variabler har utvecklats. Det är viktigt att poängtera att endast kommuner där utvecklingen har sett likadan ut under båda mandatperioderna redovisas.⁶

Tabell 2. Samband mellan förändring i företagsklimat och röststöd. Kommunvis

Förbättrat företagsklimat och röststöd	Försämrat företagsklimat och röststöd	Förbättrat företagsklimat, försämrat röststöd	Försämrat företagsklimat, förbättrat röststöd
Enköping	Eskilstuna	Borlänge	Kalix
Höganäs	Härjedalen	Degerfors	Nybro
Norrtälje	Karlskoga	Eksjö	
Staffanstorps	Kil	Gotland	
Åtvidaberg	Laxå	Grästorp	
	Oxelösund	Härreda	
	Ronneby	Karlshamn	
		Nordmaling	
		Skara	
		Åre	
		Östra Göinge	

Anm. : Förbättring/försämring är definierat som positiva/negativa förändringar.

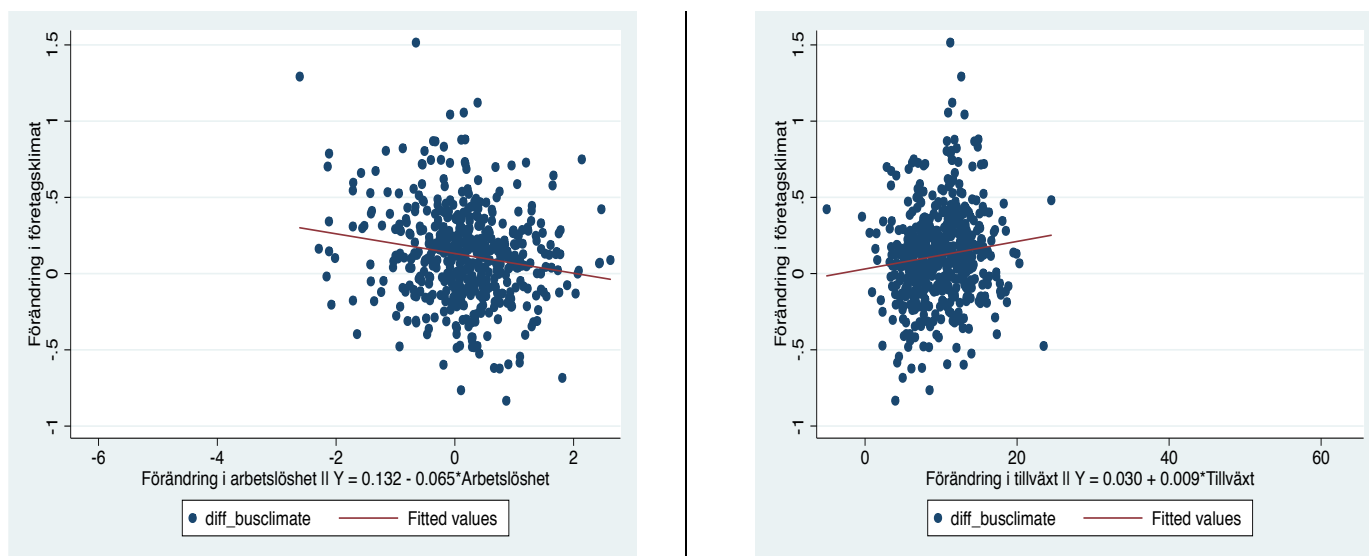
Endast kommuner där samma samband finns i båda valperioder redovisas

⁶ Resultat för samtliga 253 kommuner presenteras i bilaga

Vi förväntar oss en positiv korrelation mellan det lokala företagsklimatet och politikernas röststöd. Således borde kommunpolitiker belönas (bestraffas) för ett förbättrat (försämrat) företagsklimat. Därför är det delvis oväntat att i de flesta kommuner tycks företagsklimatet förbättras men röststödet samtidigt minska. Dock beskriver inte relationerna i tabell 2 kausala orsakssamband och därför kan inte några säkra slutsatser dras från resultaten. Givetvis finns det andra faktorer än det lokala företagsklimatet som påverkar kommunpolitikernas popularitet.

Figur 1. Relationen mellan företagsklimatet och den lokala ekonomin

I figur 1 visas sambandet mellan företagsklimatet och kommunala, ekonomiska faktorer. I linje med vår teori finns en negativ korrelation mellan ett förbättrat företagsklimat och en lägre arbetslöshet. Sambandet mellan företagsklimat och ekonomisk tillväxt – här definierad som årlig beskattningsbar förvärvsinkomst per förvärvsarbetande, mätt i tusentals kronor – är positivt om än något svagare. Detta mått kan således betraktas som en kommuns skattebas per capita. Hur företagare uppfattar sina möjligheter att bedriva sin verksamhet tycks således ligga väl i linje med kommunens ekonomiska välbefinnande.

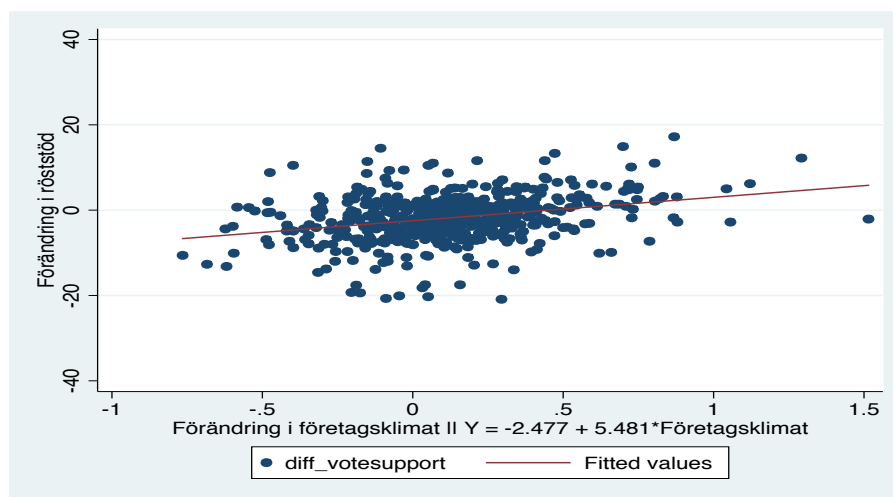
I den allmänna debatten argumenteras det ofta för att investeringar och satsningar inom kommuners verksamheter är något som tenderar att värderas högt av väljarna. Exempelvis kan ökade satsningar inom skolan och äldreomsorgen resultera i fler röster för kommunens politiker. Organisationen Sveriges kommuner och landsting, SKL, har under en längre tid publicerat rapporten ”Vad kostar verksamheten i din kommun?”⁷. I den finns statistik över hur

⁷ Se www.skl.se samt www.kolada.se för mer information.

mycket som investeras i kommuners olika verksamhetsområden samt samlade värden för de totala utgifterna. Vi väljer att inte fördjupa oss i olika verksamhetsområden utan väljer att analysera effekten av ökade totala utgifter på röststödet genom att använda två olika mått⁸. Det första måttet är den totala nettokostnaden mätt i kronor per invånare. I nettokostnaden har intäkter från avgifter, taxor och riktade statsbidrag räknats bort och det som kvarstår är de kostnader som finansieras av kommunalskatten samt generella statsbidrag. SKL har även tagit fram ett mått som mäter hur mycket som spenderas i relation till vad som anses normalt utifrån en kommuns demografiska, strukturella och geografiska förutsättningar. Denna variabel mäter hur många procent mer eller mindre en kommun satsar i relation till vad som anses normalt. Det är viktigt att påpeka att ökade totala utgifter i sig inte behöver innebära en förbättrad verksamhet eftersom det även kan tyda på ett ineffektivt användande av skattemedel. På motsvarande sätt behöver minskade utgifter inte nödvändigtvis innebära märkbara nedskärningar utan ett mer effektivt resursnyttjande. Dessutom innebär ökade nettokostnader generellt, genom kommunernas balanskrav, att kommunalskatten höjs, vilket i sig kan vara impopulärt. Vi analyserar båda dessa variabler och sätter dem i perspektiv till företagsklimatet och den lokala ekonomin.

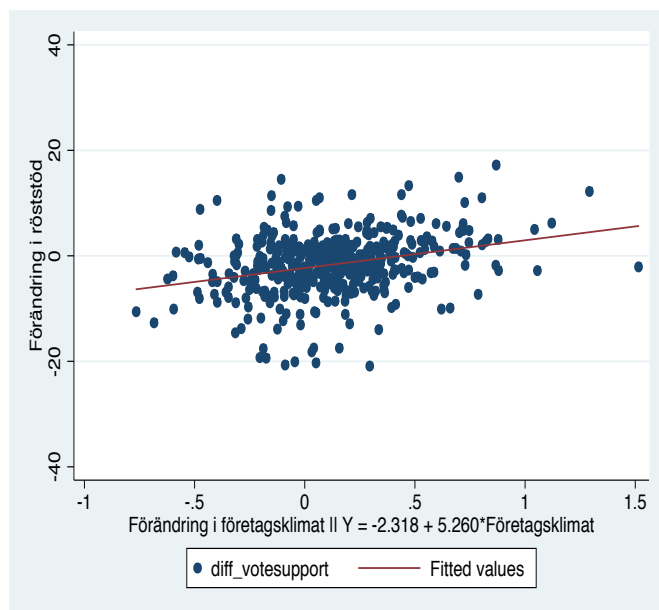
Figur 2. Samband mellan förändring i röststöd och företagsklimat

Figur 2 visar det enkla sambandet mellan förändringen i röststöd och företagsklimatet. När samtliga kommuner inkluderas i analysen är sambandet tydligare och en positiv korrelation existerar mellan politikernas röststöd och företagsklimatets utveckling. Generellt tycks

⁸ Vi har utöver dessa undersökt hur riktade satsningar på förskola och äldreomsorg, givet en fast budget, påverkar röststödet. Vi finner signifikanta, om än svaga, resultat som tyder på att ökade utgifter på äldreomsorg har en positiv effekt. Sambandet för förskola är svagt negativt.

Figur 3. Samband mellan röststöd och företagsklimat. Låg vs. Hög andel utomeuropeiskt födda

kommuner där företagsklimatet förbättrats också vara kommuner där politikernas röststöd har vuxit.

Som vi tidigare nämnt kan ett förbättrat företagsklimat bidra till att minska den strukturella arbetslösheten och göra det lättare för individer att komma in på arbetsmarknaden. I en tidigare studie (Fölster, Nyrenström Gidehag, Jansson 2013) finner vi att ett välutvecklat företagsklimat tycks vara ännu viktigare för utomeuropeiskt födda – en grupp som löper större risk att stå utanför arbetsmarknaden. Då företagsklimatet är viktigare för deras förvärvsfrekvens undersöker vi också om företagsklimatet är viktigare för röstutfallet i kommuner med en hög andel utomeuropeiskt födda. I figur 3 jämförs sambandet mellan röststöd och företagsklimat i kommuner med en låg respektive hög andel utomeuropeiskt födda i den lokala befolkningen.⁹

Korrelationen mellan förändringen i röststöd och företagsklimat är märkbart starkare i kommuner som har en hög andel utomeuropeiskt födda i befolkningen (högra grafen ovan). Detta tyder på att ett bra företagsklimat värderas och följaktligen belönas ännu mer bland individer som lättare fastnar i strukturell arbetslöshet. Dock kan inte några säkra slutsatser dras om det kausala sambandet då figuren endast visar enkla, grafiska samband.

⁹ Se bilaga för vilka kommuner som har låg resp. hög andel utomeuropeiskt födda

Därför estimerar vi istället företagsklimatets effekt på röststödet med hjälp av regressionsanalys. I analysen är det nödvändigt att ta hänsyn till alla faktorer som har en påverkan på både företagsklimatet och röststödet och kontrollera för dessa. På så sätt kan vi urskilja den separata – exogena – effekten av företagsklimatet. Den demografiska strukturen i en kommun kan påverka både företagsklimatet och röststödet. Exempelvis kan befolkningens åldersfördelning påverka företagens möjlighet att finna och anställa kompetent arbetskraft. Unga och äldre kan ha olika uppfattningar om vilka ekonomiska faktorer som är viktiga och kan således rösta olika. Eftersom demografiska förutsättningar spelar roll väljer vi att ta hänsyn till hur stor andel av den lokala befolkningen som är ung respektive gammal samt den totala befolkningsmängden. Som vi tidigare visade är både den kommunala arbetslösheten och tillväxten relaterade till företagsklimatets utveckling. Det finns olika förhållningssätt till dessa faktorer. Antingen leder ett förbättrat företagsklimat till en lägre arbetslöshet och en högre tillväxt och i sådana fall kan dessa ses som utfallsvariabler. De kan då följaktligen anses vara en del av företagsklimatet och är därför inte viktiga att kontrollera för. De lokala ekonomiska faktorerna kan också ses som nära relaterade till företagsklimatet men inte nödvändigtvis utfall av detta. I sådana fall är dessa faktorer nödvändiga kontrollvariabler i regressionsanalysen. Vi väljer därför att estimerar företagsklimatets effekt på röststödet både med och utan hänsyn till arbetslösheten och tillväxten för att se hur robust effekten är.

Utöver den lokala demografin och ekonomin finns det andra faktorer som kan ha stort inflytande. Saker kan inträffa på nationell nivå som påverkar både det kommunala företagsklimatet och kommunalvalen. Vi tar hänsyn till sådana makrofaktorer genom att inkludera dummyvariabler för valåren. Slutligen analyserar vi effekten av ökade investeringar inom kommunernas verksamhetsområden.

Tabell 1. Beroende variabel: Förändring i röststöd

ΔFöretagsklimat	5.526*** (0.860)	5.513*** (0.870)	5.502*** (0.861)	5.367*** (0.845)
ΔArbetslöshet	-	0.090 (0.318)	-	0.177 (0.335)
ΔSkattebas (1000 SEK)	-	0.312*** (0.102)	-	0.308*** (0.010)
ΔNettokostnad, totalt (1000 kr/inv.)	-	-	-0.176 (0.153)	-
ΔRelativ nettokostnad, totalt (%)	-	-	-	-0.009 (0.056)
ΔBefolkning (1000 ind.)	-0.022 (0.035)	-0.059* (0.031)	-0.027 (0.037)	-0.056* (0.031)
ΔUnga	16.725 (45.286)	-35.917 (45.865)	16.677 (44.864)	-22.823 (47.974)
ΔGamla	23.590 (45.517)	6.417 (45.816)	24.874 (45.213)	19.985 (46.147)
Intercept	- 2.695*** (0.779)	- 5.199*** (1.195)	- 2.327*** (0.850)	- 5.286*** (1.180)
Observationer	497	497	497	483
Justerat R²	0.084	0.102	0.085	0.095

P<0.01=***, P<0.05=**, P<0.1=*

Klustrade standardfel inom parentes. Dummy för valåren inkluderade.

I den första kolumnen i tabell 1 är företagsklimatets effekt estimerad utan hänsyn till andra ekonomiska variabler. Företagsklimatets inverkan på politikernas röststöd är (statistiskt) signifikant; om kommunpolitiker lyckas förbättra sitt lokala företagsklimat med en enhet växer också deras röststöd med 5.5 procentenheter. I genomsnitt förbättras företagsklimatet med 0.12 enheter under en mandatperiod. Effekten kvarstår och är i stort sett oförändrad när vi tar hänsyn till andra ekonomiska faktorer i den andra kolumnen. Tillväxten av skattebasen spelar också en stor roll; om förvärvsarbetandes beskattningsbara inkomst växer med 1000 kr under en mandatperiod kommer stödet för kommunens politiker att växa med cirka 0.3 procentenheter. I genomsnitt växer inkomsten med nästan 10 000 kr, kontrollerat för inflation, under en fyraårig mandatperiod och således är denna effekt relativt stor. I de två sista kolumnerna tar vi hänsyn till kommunernas totala utgifter. Estimatet i den tredje kolumnen

tyder på att ökade, totala utgifter har en negativ effekt på politikernas röststöd; om utgifterna per individ ökar med 1000 kr under en mandatperiod, kontrollerat för inflation, minskar röststödet med cirka 0.18 procentenheter. Generellt ökar utgifterna med ungefär 2800 kr per individ och således är denna effekt relativt stor men den är långtifrån statistiskt signifikant. Ökade utgifter i relation till vad som är normalt (fjärde kolumnen) tycks inte ha någon effekt på röststödet.

Tabell 2. Beroende variabel: Förändring i röststöd

ΔFöretagsklimat	5.418*** (0.913)	5.331*** (0.935)	5.393*** (0.912)	5.157*** (0.903)
Utomeuropeiskt födda *	1.233 (2.280)	2.007 (2.223)	1.246 (2.283)	2.159 (2.170)
ΔFöretagsklimat				
ΔArbetslöshet	-	0.069 (0.318)	-	0.153 (0.335)
ΔSkattebas (1000 SEK)	-	0.316*** (0.102)	-	0.313*** (0.010)
ΔNettokostnad, totalt (1000 kr/inv.)	-	-	-0.177 (0.152)	-
ΔRelativ nettokostnad, totalt (%)	-	-	-	-0.008 (0.055)
ΔBefolkning (1000 ind.)	-0.030 (0.036)	-0.072** (0.032)	-0.035** (0.037)	-0.070** (0.032)
ΔUnga	15.347 (45.726)	-38.874 (46.206)	15.286 (45.281)	-25.855 (48.212)
ΔGamla	24.951 (45.804)	8.388 (46.005)	26.250 (45.509)	22.139 (46.346)
Intercept	- 2.755*** (0.802)	- 5.326*** (1.223)	- 2.388*** (0.877)	- 5.424*** (1.200)
Observationer	497	497	497	483
Justerat R²	0.083	0.101	0.083	0.094

P<0.01=***, P<0.05=**, P<0.1=*

Klustrade standardfel inom parentes. Dummy för valåren inkluderade.

I tabell 2 delar vi upp kommunerna baserat på hur stor andel av den lokala befolkningen som är utomeuropeiskt födda. Genom att konstruera en interaktionsvariabel för företagsklimatet

(rad 2, tabell 2) kan vi undersöka om effekten av ett förbättrat företagsklimat betyder mer eller mindre i de kommuner som har många utomeuropeiskt födda. Den gemensamma effekten – för samtliga kommuner – av ett förbättrat företagsklimat är snarlik den effekt vi fann i den första tabellen. Ett förbättrat företagsklimat tycks, i linje med vår hypotes, betyda ännu mer i kommuner med en hög andel utomeuropeiskt födda. Om företagsklimatet förbättras med en enhet kommer röststödet generellt att växa med 5.3 procentenheter och med cirka 7.3 procentenheter i kommuner där en stor andel av befolkningen är födda utanför Europa (kolumn 2, tabell 2). Den ytterligare effekten bland dessa kommuner är dock inte statistiskt signifikant och vi kan därför inte vara säkra på att det finns en skillnad mellan de olika kommuntyperna. Våra resultat tyder dock på att ett förbättrat företagsklimat är viktigt för kommunpolitikernas röststöd och deras sannolikhet att bli återvalda. Effekten är dessutom robust då dess signifikans och storlek kvarstår i de olika regressionerna.

Gemensamt för de olika kommuntyperna

Överlag finns det ett tydligt samband mellan det lokala företagsklimatet och politikernas röststöd. En förbättring med en enhet resulterar i ett cirka 5.5 procentenheters starkare röststöd för de ledande partierna. Dock fann vi i tabell 2 att detta samband inte tycks omfatta alla Sveriges kommuner. En intressant och viktig frågeställning är om de olika kommunkategorierna har andra saker gemensamt än utvecklingen av deras företagsklimat och röststöd. I boken ”Renaissance for Reforms” (2014) finner författarna att vänsterregeringar som genomför marknadsreformer ökar sina chanser att bli återvalda medan motsvarande samband inte finns bland högerregeringar. En tänkbar förklaring är politisk triangulering och det så kallade medianväljarteoremet. En vänsterregering som introducerar marknadsreformer rör sig därigenom mer mot mitten på den politiska skalan och kan därmed locka en större grupp väljare. På motsvarande är det intressant att undersöka om ett förbättrat företagsklimat belönas ännu mer i vänsterstyrda kommuner. Attityder till privat företagande är i stor utsträckning relaterat till politiska preferenser. Politikerna i de kommuner som förbättrat sitt företagsklimat och samtidigt haft ett växande röststöd (se tabell 2) visar sig nästan uteslutande vara alliansstyrda kommuner¹⁰. Detta talar emot hypotesen att ett förbättrat företagsklimat skulle belönas särskilt mycket bland partier till vänster. Å andra sidan finner vi att en kraftig majoritet av de kommuner som upplevt ett försämrat företagsklimat och sjunkande röststöd, är vänsterstyrda. Detta ligger i linje med vår teori förutsatt att vänsterpartier som försämrar företagsklimatet rör sig mer åt vänster medan högerpartier rör sig mer åt mitten och därmed skulle kunna bredda sin väljargrupp. Dessa två slutsatser är motstridiga och det tycks inte

¹⁰ Se bilaga för vilka partier som styr kommunerna

föreligga ett tydligt samband mellan politisk tillhörighet och belöningen av ett förbättrat företagsklimat. En huvudförklaring är troligen det faktum att ledande politiker på kommunal nivå ofta samarbetar och interagerar över partigränserna i högre utsträckning än nationellt.

När det gäller ekonomiska faktorer finner vi att de kommuner som förbättrat sitt företagsklimat under båda mandatperioderna också har haft en något bättre ekonomisk utveckling än övriga kommuner ¹¹. Detta är väntat då vi tidigare fann en tydlig koppling mellan den lokala ekonomins välbefinnande och företagsklimatet. De kommuner som har lyckats förbättra sitt företagsklimat har också en större medianbefolkning än de övriga kommunerna och detta gäller både kommuner där de ledande partierna vuxit och dalat i popularitet. Vi finner även att de kommuner i vilka företagsklimatet försämrats och politikerna bestraffats för detta, är klart mindre än de övriga medan de kommuner där politikerna istället vuxit i popularitet trots den negativa utvecklingen, generellt är större. Sammantaget tycks således förbättrade förutsättningar för företagsamhet vara mer vanligt förekommande i större kommuner men att kommunens politiker belönas för detta är inte självklart. På mindre orter löper kommunpolitiker en större risk att förlora sitt röststöd om företagsamheten försämras. Möjligen är det så att den lokala befolkningen i mindre kommuner är mer medvetna om företagsklimatets utveckling och att det väger tyngre vid röstbeslutet. Detta skulle exempelvis kunna bero på att kommunikationen och närheten mellan kommunens politiker och dess befolkning är bättre desto mindre kommunen är.

¹¹ Se bilaga för deskriptiv statistik för de olika kommuntyperna

Slutsatser

Det finns en tydlig koppling mellan det lokala företagsklimatet och kommunpolitikernas röststöd. De politiker som förbättrar företagsamheten på sin ort blir också belönade. I genomsnitt har företagsklimatet förbättrats med 0.12 enheter under en fyraårig mandatperiod, vilket generellt leder till ett cirka 0.7 procentenheters starkare röststöd. Kommunpolitiker som har förbättrat företagsamheten ännu mer, som i exempelvis Kristinehamn med en 1.5 enheters förbättring, förväntas vinna ytterligare drygt 8 procentenheter av väljarkåren. Kommunpolitiker i allmänhet borde ta lärdom från sådana framgångsexempel då de kan förvänta sig att bli ordentligt belönade av sina väljare. Inkomstillväxten i en kommun spelar också en stor roll; i typfallet växer en förvärvsarbetandes inkomst med 10 000 kr över en mandatperiod, vilket leder till 3 procentenheters starkare röststöd för de sittande partierna. Arbetslösheten tycks, i linje med tidigare studier (N. Gidehag, 2014), vara mer eller mindre betydelselös för röstutfallet. Möjligen beror detta på att de nationella politikerna hålls ansvariga för den lokala arbetslösheten. Sammantaget innebär detta för en kommun med en genomsnittlig utveckling av företagsklimatet och förvärvsinkomster att inkomstutvecklingen är det mest betydelsefulla för röstutfallet. De politiker som förbättrar sitt företagsklimat mer än genomsnittligt har dock mycket att vinna. Vi finner dessutom, om än icke-signifikanta, indikationer på att företagsklimatet är ännu viktigare på orter med många utomeuropeiskt födda – en grupp som löper större risk att stå utanför arbetsmarknaden. Ett förbättrat företagsklimat leder inte bara genom en förbättrad ekonomisk utveckling till ett starkare röststöd utan effekten kvarstår även när hänsyn tas till ekonomiska variabler. Detta tyder på att företagsklimatet i sig är en viktig faktor som politiker bör fästa stor vikt vid.

Referenser

- Elinder, M (2010), *"Local economies and general elections: The influence of municipal and regional conditions on voting in Sweden 1985-2002"*, IFN working paper No. 821
- Fölster, S & Jansson, L (2010), *"Hur påverkar företagsklimatet integration och förvärvsarbete?"*, Ekonomisk Debatt No. 39-2
- Fölster, S, Jansson, L & Nyrenström Gidehag, A (2013), *"The effect of local business climate on structural unemployment among immigrants"*, Royal Institute of Technology, Stockholm
- Fölster, S & Sanandaji, N (2014), *"Renaissance for Reforms"*, Timbro
- Nannestad, P & Paldam, M (1993), *"The VP-function: A survey of the literature on vote and popularity functions after 25 years"*, Aarhus University
- Nyrenström Gidehag, A (2014), *"Do loyal voters care less about the local economy? An investigation based on municipal elections in Sweden"*, Uppsala University
- Veiga, F & Veiga, L (2006), *"The impact of local and national economic conditions on legislative election results"*, NIPE working paper No. 6
- Wolfers, J (2002), *"Are voters rational? Evidence from gubernatorial elections"*, Harvard University

Internetkällor

- Ledande partier: http://www.skl.se/vi_arbetar_med/demokrati/310val/maktfordelning-i-kommuner-landsting-regioner
- Det lokala företagsklimatet: <http://www.foretagsklimat.se/>
- Röststöd och övriga variabler är tillgängliga på:
<http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=d1d7b0e5-0a0e-4528-b46e-7d16571df342>
- Kommuners nettokostnader: http://kolada.se/portal.php?page=fardiga_presentationer

Bilaga

A1. Mandatperiod 2002-2006

Förbättrat företagsklimat & röststöd	Försämrat företagsklimat & röststöd	Förbättrat företagsklimat, försämrat röststöd	Försämrat företagsklimat, förbättrat röststöd
kommun	kommun	kommun	kommun
Alingsås	Ekerö	Ale	Berg
Arboga	Emmaboda	Aneby	Boxholm
Arjeplog	Eskilstuna	Askersund	Båstad
Arvidsjaur	Eslöv	Bengtsfors	Hörby
Arvika	Gnosjö	Bjuv	Höör
Avesta	Grums	Bollnäs	Kalix
Boden	Halmstad	Borlänge	Kumla
Borgholm	Haninge	Bromölla	Leksand
Borås	Hjo	Bräcke	Lycksele
Burlöv	Hudiksvall	Dals-Ed	Nordanstig
Danderyd	Härjedalen	Degerfors	Nybro
Enköping	Karlskoga	Eksjö	Orust
Fagersta	Karlskrona	Falköping	Partille
Falkenberg	Katrineholm	Finspång	Piteå
Filipstad	Kil	Färgelanda	Sotenäs
Forshaga	Kramfors	Gislaved	Storuman
Gagnef	Kristianstad	Gotland	Söderhamn
Göteborg	Kungsbacka	Grästorp	Tyresö
Götene	Kungälv	Gullspång	Täby
Habo	Kävlinge	Gävle	Ulricehamn
Haparanda	Landskrona	Hagfors	Vansbro
Hedemora	Laxå	Hallsberg	Vaxholm
Hällefors	Lidköping	Hallstahammar	Öckerö
Höganäs	Ljusdal	Hammarö	Örkelljunga
Högsby	Ludvika	Heby	Överkalix
Kalmar	Lund	Helsingborg	
Lerum	Lysekil	Herrljunga	
Lomma	Mark	Hofors	
Luleå	Motala	Hultsfred	
Mariestad	Mullsjö	Hylte	
Markaryd	Norberg	Härnösand	
Mellerud	Nyköping	Härryda	
Mörbylånga	Oskarshamn	Hässleholm	
Nacka	Oxelösund	Järfälla	
Nora	Perstorp	Jönköping	
Norrtälje	Ragunda	Karlsborg	
Norsjö	Ronneby	Karlshamn	
Ockelbo	Sandviken	Karlstad	
Olofström	Strömstad	Kinda	
Orsa	Sundsvall	Klippan	
Robertsfors	Södertälje	Kristinehamn	
Rättvik	Sölvesborg	Krokom	
Sala	Tierp	Kungsör	
Skellefteå	Tingsryd	Köping	
Skövde	Torsås	Lessebo	
Smedjebacken	Trelleborg	Lilla Edet	
Solna	Upplands-Bro	Lindesberg	
Sorsele	Västerås	Linköping	
Staffanstorps	Ystad	Malmö	
Stenungsund	Älmhult	Malung-Sälen	
Sunne	Ängelholm	Mjölby	
Surahammar	Ödeshög	Munkedal	

Svenljunga
Sävsjö
Söderköping
Tanum
Tibro
Tidaholm
Timrå
Torsby
Tranemo
Trollhättan
Umeå
Vaggeryd
Valdemarsvik
Vallentuna
Vara
Varberg
Vellinge
Vetlanda
Vindeln
Vänersborg
Västervik
Vårgårda
Ydre
Älvdalen
Älvsbyn
Ånge
Åstorp
Åtvidaberg
Örnsköldsvik

Örebro

Munkfors
Mölnadal
Mönsterås
Nordmaling
Norrköping
Nynäshamn
Nässjö
Osby
Ovanåker
Pajala
Sigtuna
Skara
Skinnskatteberg
Sollefteå
Stockholm
Storfors
Strängnäs
Strömsund
Sundbyberg
Svalöv
Säffle
Säter
Tomelilla
Tranås
Töreboda
Uddevalla
Upplands Väsby
Uppsala
Uppvidinge
Vilhelmina
Vingåker
Vännäs
Värmdö
Värnamo
Växjö
Åmål
Åre
Årjäng
Östersund
Östhammar
Östra Göinge

Mandatperiod 2006-2010

Förbättrat företagsklimat & röststöd

kommun
Askersund
Bengtsfors
Bräcke
Enköping
Grums
Götene
Hagfors
Hallsberg
Hallstahammar
Haninge
Helsingborg

Försämrat företagsklimat & röststöd

kommun
Ale
Alingsås
Arvidsjaur
Bollnäs
Borgholm
Eskilstuna
Fagersta
Falköping
Forshaga
Göteborg
Habo

Förbättrat företagsklimat, försämrat röststöd

kommun
Aneby
Arboga
Berg
Boden
Borlänge
Borås
Boxholm
Bromölla
Burlöv
Båstad
Dals-Ed

Försämrat företagsklimat, förbättrat röststöd

kommun
Arjeplog
Avesta
Emmaboda
Falkenberg
Färgelanda
Gullspång
Hofors
Hällefors
Kalix
Kävlinge
Lomma

Herrljunga
Höganäs
Hörby
Höör
Järfälla
Jönköping
Kalmar
Karlsborg
Karlskrona
Karlstad
Kinda
Kramfors
Köping
Landskrona
Lidköping
Lycksele
Mullsjö
Munkedal
Munkfors
Norberg
Norrköping
Norrköping
Norsjö
Nyköping
Orust
Partille
Piteå
Ragunda
Sigtuna
Sorbole
Sotenäs
Staffanstorps
Stenungsund
Storfors
Strömstad
Strömsund
Säter
Södertälje
Tanum
Tierp
Tingsryd
Torsås
Trelleborg
Tyresö
Töreboda
Uddevalla
Vallentuna
Vansbro
Västerås
Växjö
Ydre
Ystad
Åtvidaberg
Öckerö
Ödeshög
Östersund
Östhammar

Hammarö
Haparanda
Hedemora
Hultsfred
Härjedalen
Hässleholm
Högsby
Karlskoga
Kil
Kristinehamn
Kungsör
Laxå
Leksand
Lerum
Lindesberg
Luleå
Malung-Sälen
Mariestad
Mark
Mölnå
Nacka
Nora
Nordanstig
Nynäshamn
Orsa
Ovanåker
Oxelösund
Ronneby
Rättvik
Skellefteå
Skinskatteberg
Smedjebacken
Sollefteå
Strängnäs
Sunne
Svenljunga
Säffle
Sävsjö
Sölvesborg
Tidaholm
Tranemo
Umeå
Valdemarsvik
Vara
Vellinge
Vetlanda
Vilhelmina
Vimmerby
Vingåker
Vänersborg
Vårgårda
Åmål
Årjäng
Åstorp
Örnsköldsvik
Överkalix

Danderyd
Degerfors
Ekerö
Eksjö
Eslöv
Filipstad
Finspång
Gagnef
Gislaved
Gnosjö
Gotland
Grästorp
Gävle
Halmstad
Heby
Hjo
Hudiksvall
Hylte
Härnösand
Härreda
Karlshamn
Katrinesholm
Klippan
Kristianstad
Krokom
Kumla
Kungsbacka
Kungälv
Lilla Edet
Linköping
Ljusdal
Ludvika
Lund
Lysekil
Malmö
Markaryd
Mellerud
Motala
Mönsterås
Nordmaling
Ockelbo
Osby
Oskarshamn
Perstorp
Robertfors
Sala
Sandviken
Skara
Skövde
Solna
Stockholm
Storuman
Sundsvall
Surahammar
Söderhamn
Tibro
Timrå
Tomelilla
Tranås
Trollhättan
Täby
Ulricehamn
Upplands Väsby
Upplands-Bro
Uppsala
Uppvidinge
Vaggeryd
Varberg
Vaxholm
Värmdö
Värnamo

Mörbylånga
Nybro
Nässjö
Olofström
Pajala
Sundbyberg
Söderköping
Torsby
Vindeln
Vännäs
Ånge

Västervik
Älmhult
Älvdalen
Älvsbyn
Ängelholm
Åre
Örebro, Örkelljunga, Östra Göinge

A2. Kommuner med hög andel utomeuropeiskt födda. (Utgör minst 6.9 procent av totalbefolkning (8e decilen))

kommun
Borås
Burlöv
Eskilstuna
Eslöv
Gislaved
Gnosjö
Göteborg
Halmstad
Haninge
Helsingborg
Järfälla
Jönköping
Katrineholm
Landskrona
Linköping
Lund
Malmö
Mölnadal
Nacka
Norrköping
Olofström
Partille
Perstorp
Sigtuna
Solna
Stockholm
Sundbyberg
Södertälje
Trelleborg
Trollhättan
Upplands
Väsby
Upplands-Bro
Uppsala
Vaggeryd
Värnamo
Västerås
Växjö

A3. Kommuner som saknas i analysen

Alvesta	Flen	Lidingö
Älvkarleby	Gällivare	Ljungby
Åsele	Gnesta	Ljusnarsberg
Bjurholm	Håbo	Malå
Bollebygd	Huddinge	Mora
Botkyrka	Jokkmokk	Nykvarn
Dorotea	Kiruna	Övertorneå
Eda	Knivsta	Salem
Essunga	Laholm	Simrishamn
Falun	Lekeberg	Sjöbo
		Skurup
		Sollentuna
		Svedala
		Tjörn
		Trosa
		Vadstena
		Österåker

Tabell A1. Deskriptiv statistik för kommuntyperna i tabell 2.

	Förbättra t företagskl imat & röststöd	Försämr t företagskl imat & röststöd	Förbättrat företagskli mat, försämrat röststöd	Försämrat företagskli mat, förbättrat röststöd
Medianbefolkning	23857 (15357)	11803 (15446)	16516 (15407)	18681 (15380)
Förändring i arbetslöshet, genomsnitt	-0.454 (-1.014)	-0.415 (-1.018)	-0.319 (-1.029)	-0.522 (-1.009)
Förändring i skattebas (1000 SEK), genomsnitt	13.836 (11.628)	10.411 (11.687)	11.979 (11.650)	9.292 (11.675)

Anm.: De värden som anges inom parentes är motsvarande värden för övriga kommuner, dvs. de som inte uppfyller det angivna villkoret.

Tabell A2. Kommuntyper och ledande partier från tabell 2.

Förbättrat företagsklimat & röststöd	Försämrat företagsklimat & röststöd	Förbättrat företagsklimat, försämrat röststöd	Försämrat företagsklimat, förbättrat röststöd
Enköping (All., All.)	Eskilstuna (S+V, S+V)	Borlänge (S, S+MP)	Kalix (All., S+C)
Höganäs (All., All.)	Härjedalen (S+V, S+V)	Degerfors (S, S+All.)	Nybro (S, S+V+MP)
Norrtälje (All., All.)	Karlskoga (S, S)	Eksjö (C+FP+KD+MP+S+V, All.)	
Staffanstorps (M+FP+KD, M)	Kil (All. + S, S+MP+KD)	Gotland (S+V+MP, All.)	
Åtvidaberg (All., M+S)	Laxå (S+V, S+V)	Grästorp (S+C, All.)	
	Oxelösund (S+V, S)	Härreda (S+V+MP, All.)	
	Ronneby (S+V, S+KD+FP)	Karlshamn (S+FP+KD, S+FP+KD)	
		Nordmaling (S+V, All.)	
		Skara (S+C, All.)	
		Åre (S+V+MP, All.)	
		Östra Göinge (S+V, S)	

Partier inom parentes avser första resp. andra mandatperioden

Tabell A3. Deskriptiv statistik för samtliga variabler.

	Medelvärde	Max	Min	Standardavvikelse	Observationer
Δ Röststöd, %	-1.827	17.2	-20.9	5.549	499
Företagsklimat	3.330	4.619	2.180	0.381	2276
Δ Företagsklimat	0.120	1.515	-0.834	0.310	504
Δ Arbetslöshet	0.191	2.619	-2.613	0.816	506
Δ Skattebas (1000 kr)	9.990	24.502	-5.047	3.982	506
Δ Befolkning (1000 ind.)	0.859	64.188	-0.993	3.710	506
Δ Unga, %	-0.008	0.019	-0.032	0.007	506
Δ Gamla, %	0.011	0.042	-0.012	0.009	506
Δ Nettokostnad, total (kr/inv.)	2822.422	12302.310	-2862.09	1607.232	506
Nettokostnad, total (kr/inv.)	38022.03	55204.88	26165	4325.739	2277
Δ Relativ nettokostnad, total, %	3.188	23.6	-14.2	4.943	492
Relativ nettokostnad, total, %	1.045	29.8	-100	7.116	2222

Tabell A4. Så gick det i det senaste valet.

Kommun	Styre 2010	Förändring röststöd, 2010-2014	Förändring företagsklimat, 2010-2013
Ale	All	-4	0,508
Alingsås	All.	-5,9	-0,734
Alvesta	m, fp, kd	-7,3	-0,219
Aneby	All.	-8,6	-0,213
Arboga	c, s, v	-2,2	-0,205
Arjeplog	s	-16,2	0,183
Arvidsjaur	s	-6,2	-0,496
Arvika	?	,	-0,01
Askersund	s, v, mp	-3,5	0,167
Avesta	s, v, mp	3,4	-0,182
Bengtsfors	fp, s, mp	-2,3	-0,071
Berg	c, fp, s	2,2	0,076
Bjurholm	All	-4,8	0,108
Bjuv	s,v	-5,4	-0,16
Boden	s, v, mp	-6,6	-1,626
Bollebygd	All	-12,2	-0,949
Bollnäs	fp, s, v mp	-5,2	-0,317
Borgholm	All	-16,7	-0,231
Borlänge	s, mp	-3,1	-0,389
Borås	s,v,mp	1,9	-0,094
Botkyrka	s,v, mp	3,2	-0,161
Boxholm	S	-2,5	-0,349
Bromölla	s	-7,8	-0,218
Bräcke	s	-21,1	0,079
Burlöv	?	,	-0,563
Båstad	All	-10,5	-0,113
Dals-Ed	All	-1,9	-0,385
Danderyd	m, kd, c	-3,8	-0,093
Degerfors	v, mp	-6,6	-0,234
Dorotea	s,v	-26,7	-0,796
Eda	All	-15,1	-0,29
Ekerö	All.	-5,2	0,239
Eksjö	m, c, s	-0,9	0,112
Emmaboda	s, v, mp	-2,9	0,033
Enköping	All.	-18,4	-0,499
Eskilstuna	s, v, mp	-11,4	-0,02
Eslöv	m, s	-7,2	-0,073
Essunga	m, fp, kd	-0,5	0,164
Fagersta	v	-26,1	-0,25
Falkenberg	All	-7,8	-0,097
Falköping	c, kd, s	-3	-0,083
Falun	s, v, mp	-2,4	-0,317

Filipstad	s, v, mp	-9,5	0,09
Finspång	s, v, mp	-1,3	-0,027
Flen	s, v	-7,5	-0,174
Forshaga	s	-7,7	0,012
Färgelanda	m, c, kd	-11,1	0,397
Gagnef	All	-15,7	-0,285
Gislaved	All. + mp	-9,3	-0,327
Gnesta	s, v, mp	-2,9	0,114
Gnosjö	All.	-8,4	-0,148
Gotland	s, v, mp	-1,9	-0,587
Grums	s	-2,1	-0,077
Grästorp	m, c, fp	-7	0,298
Gullspång	c,s,mp	-3,3	0,268
Gällivare	s	-9,3	0,115
Gävle	s,v, mp	-2,3	-0,125
Göteborg	s, v, mp	-3,9	-0,484
Götene	s	-3,7	-0,088
Habo	All.	-10,5	-0,244
Hagfors	s,v	-2,2	-0,533
Hallsberg	s	-4,2	-0,32
Hallstahammar	s,v	-2,4	0,15
Halmstad	All + mp	-5,6	-0,197
Hammarö	all + mp	-6,6	-0,16
Haninge	Allians & mp	-5,2	-0,286
Haparanda	s	-10,8	-0,56
Heby	All. + mp	-6,7	-0,148
Hedemora	c, fp, s,v	-5	-0,312
Helsingborg	m, fp, kd	-8	-0,333
Herrljunga	fp, s, mp	4,1	-0,352
Hjo	All	-7,3	0,081
Hofors	s, v, mp	-7,3	-0,149
Huddinge	All.	-7,1	-0,178
Hudiksvall	m, c, fp, kd mp	-15,1	0,219
Hultsfred	All. + mp	-10,3	0,114
Hylte	All	-3,3	0,127
Håbo	s, v, mp	-0,9	-0,196
Hällefors	m, kd, s	-4,9	0,033
Härjedalen	c, fp, s ,v	-2,3	-0,239
Härnösand	s,v ,mp	5,8	0,309
Härryda	All	-6,3	-0,048
Hässleholm	All	-13,8	-0,282
Höganäs	All	-22,7	-0,228
Högsby	s, v, mp	-3,1	-0,14
Hörby	All + mp	-15,6	-0,118
Höör	All	-10,3	-0,497
Jokkmokk	s	-3,7	-0,344

Järfälla	All.	-7,7	-0,368
Jönköping	All. + mp	-6,5	-0,313
Kalix	s, v, mp	-6,7	-0,133
Kalmar	c, s, v	0,4	-0,228
Karlsborg	All	-7,5	-0,112
Karlshamn	c, fp, kd, s	18,3	-0,25
Karlskoga	s,v	-2,6	-0,302
Karlskrona	All + mp	-6,2	-0,211
Karlstad	all + mp	-4,6	-0,122
Katrineholm	m,s	-1,3	0,281
Kil	c, s	4,3	0,105
Kinda	m, c, kd, mp	-10,4	-0,092
Kiruna	s,v	-6,1	0,039
Klippan	All + mp	-10,2	-0,085
Knivsta	All.	-6,6	0,135
Kramfors	s,v	-0,4	0,297
Kristianstad	m, c, fp, mp	-5,3	-0,039
Kristinehamn	s, v, mp	1,1	-0,241
Krokom	all + mp	-2,9	-0,122
Kumla	S	-8,8	-0,21
Kungsbacka	All	-5,9	-0,405
Kungsör	s	3	-0,179
Kungälv	All	-9,1	-0,443
Kävlinge	All	-4,9	0,261
Köping	s, v, mp	-2,1	-0,137
Laholm	All	-9,7	-0,163
Landskrona	m, fp, mp	-7,1	-0,265
Laxå	s,v	-10,5	0,318
Lekeberg	All	0	0,642
Leksand	All	-9,7	0,187
Lerum	All	-7,5	-0,162
Lessebo	s	-1,8	-0,468
Lidingö	m, fp, kd	-4,3	-0,067
Lidköping	s, v, mp	-1,2	-0,023
Lilla Edet	fp, s, v	-8,2	-0,258
Lindesberg	s, mp	-3,8	0,053
Linköping	All.	-7	-0,043
Ljungby	m, c, fp	-6,9	-0,18
Ljusdal	s,v	-0,7	-0,341
Ljusnarsberg	s, v, mp	-3	0,71
Lomma	m	-6,2	-0,284
Ludvika	s,v	-11,6	-0,088
Luleå	s, mp	4,6	0,165
Lund	All	-13,3	-0,002
Lycksele	s, v, mp	-6,7	-0,164
Lysekil	m, s, mp	-11,6	-0,525

Malmö	s, v, mp	2,4	-0,392
Malung-Sälen	c, s, v	0,6	-0,068
Malå	s,v	-5,9	-0,43
Mariestad	All	4,2	-0,18
Mark	All + mp	-4,2	0,269
Markaryd	m, c, kd	-2,2	0,042
Mellerud	All	-5,6	-0,304
Mjölby	s, v, mp	-0,6	-0,402
Mora	c,s	-1,6	-0,3
Motala	s, v, mp	-1,2	-0,093
Mullsjö	All.	-8,2	-0,044
Munkedal	c, s	-2,6	-0,291
Munkfors	s	5,1	0,157
Mölnadal	All	-6,6	-0,128
Mönsterås	All	-3,4	-0,567
Mörbylånga	All	-5,5	-0,175
Nacka	All.	-8,9	-0,06
Nora	m, s, v	0,9	0,028
Norberg	s, mp	-9,4	-0,43
Nordanstig	m,c ,s, v, mp	-1,5	-0,731
Nordmaling	s,v	-15,7	-0,515
Norrköping	s, v, mp	-3,4	-0,462
Norrtälje	All.	-10,2	-0,303
Norsjö	S	-1,7	0,209
Nybro	m, s	-23,7	0,115
Nykvarn	m, c, fp	-3,3	-0,291
Nyköping	s, v, mp	-1,6	-0,063
Nynäshamn	fp, s	-7,7	-0,454
Nässjö	c, fp, s, v	-12,4	-0,048
Ockelbo	c,s	-5,7	-0,602
Olofström	s	-0,9	0,201
Orsa	m, fp, s, mp	-14,6	-0,422
Orust	m, c, kd, v, mp	-1	-0,702
Osby	All + mp	-10,4	-0,304
Oskarshamn	s, v, mp	-5	0,454
Ovanåker	m, fp, s, mp	-9,6	-0,112
Oxelösund	s, v	3,5	0,526
Pajala	s,v	-5,1	-0,005
Partille	All	-5,6	0,02
Perstorp	All	-7,8	-0,363
Piteå	s	-11,7	-0,443
Ragunda	s	-3,8	-0,13
Robertsfors	s,v	7,3	0
Ronneby	All	-9,4	0,344
Rättvik	All	0,8	0,226
Sala	s, v, mp	-4,7	-0,307

Salem	All.	-8,1	-0,216
Sandviken	s, mp	-0,9	-0,31
Sigtuna	c, s, mp	-6,3	-0,226
Simrishamn	All	-7,6	-0,07
Sjöbo	m, c, fp	-6,8	0,169
Skara	All	-6,9	-0,398
Skellefteå	s	0,2	0,214
Skinnskatteberg	s, v, mp	-0,2	0,221
Skurup	All	-12,8	-0,797
Skövde	All	-6,2	-0,265
Smedjebacken	s,v	-14,5	-0,51
Sollefteå	s,v	-3,4	0,433
Sollentuna	All.	-4,1	0,031
Solna	All	-11,5	-0,422
Sorsele	s,v	2,6	0,174
Sotenäs	All	-3,1	-0,525
Staffanstorps	M	-10	0,133
Stenungsund	All	-6,7	-0,127
Stockholm	All.	-8,4	-0,076
Storfors	s	-9,5	0,131
Storuman	All	2,2	0,588
Strängnäs	c, fp, s, mp	-9,4	-0,528
Strömstad	m, s	-7,7	-0,236
Strömsund	s, v	2,3	-0,096
Sundbyberg	c, kd, s, mp	4	-0,091
Sundsvall	All + mp	-13,7	-0,009
Sunne	m, c, fp	-16,7	-0,257
Surahammar	s	-10,7	0,136
Svalöv	m, fp, s	-11	-0,161
Svedala	m, c, fp	-7,2	-0,359
Svenljunga	All	-18	-0,571
Säffle	all + mp	-7,2	-0,157
Säter	fp, s, v, mp	-2,3	0,141
Sävsjö	All.	-23	-0,185
Söderhamn	s, v, ,mp	-1,6	-0,169
Söderköping	All.	-10	-0,562
Södertälje	s, v, mp	-1,3	-0,153
Sölvesborg	s, v, mp	-1,9	0,492
Tanum	All	-6,6	-0,354
Tibro	All	-11,9	-0,17
Tidaholm	s	-2,1	-0,125
Tierp	s,v	-1,7	0,136
Timrå	s,v	-1	0,284
Tingsryd	m, fp, kd ,s	-5,9	-0,09
Tjörn	All	-2	0,158
Tomelilla	m, s	-9	-0,438

Torsby	s	-16,4	0,24
Torsås	All	-4	0,181
Tranemo	All	-6,7	-0,131
Tranås	All. + mp	-8,2	-0,225
Trelleborg	All + mp	-9,3	-0,573
Trollhättan	s	-7,4	-0,43
Trosa	All.	-6,5	-0,082
Tyresö	All.	-7,9	-0,31
Täby	All.	-6,1	-0,064
Töreboda	s, v, mp	-1	-0,241
Uddevalla	All + mp	-13,3	-0,224
Ulricehamn	All	-6,8	-0,034
Umeå	s,v	0,5	0,084
Upplands Väsby	All.	-11,3	-0,025
Upplands-Bro	All.	-5,7	0,563
Uppsala	All.	-11,1	-0,219
Uppvidinge	All. + mp	-9,4	-0,022
Vadstena	All.	-17,6	0,069
Vaggeryd	c, s, v, mp	0,6	-0,316
Valdemarsvik	s, v, mp	1,4	-0,013
Vallentuna	All.	-9,2	-0,088
Vansbro	All	1,4	0,283
Vara	c, kd, s, v, mp	-2,7	-0,045
Varberg	All	-7,3	-0,243
Vaxholm	m, c, fp	-16,1	-0,139
Vellinge	M	-1,7	-0,221
Vetlanda	m, c, s	-9,6	-0,076
Vilhelmina	s,v	-15	-0,376
Vimmerby	All	-7,1	0,19
Vindeln	All	-6,8	-0,366
Vingåker	s	-2,2	0,066
Vårgårda	All	-8,7	-0,141
Vänersborg	m, fp, kd	-10,2	-0,03
Vännäs	s,v	-2,3	-0,538
Värmdö	m, fp, kd, mp	-6,2	-0,194
Värnamo	All.	5,6	-0,336
Västervik	m,s	-13,4	-0,64
Västerås	s, v, mp	1	-0,261
Växjö	All.	-6,7	-0,076
Ydre	m, c, kd, mp	-1,8	-0,175
Ystad	All + mp	-8,3	-0,075
Åmål	s, v, mp	3,5	-0,499
Ånge	s	-5,1	0,243
Åre	All	-2,7	-0,298
Årjäng	C	-0,4	-0,126
Åsele	s,v	-22,3	-0,699

Åstorp	c,s,mp	0,4	-0,224
Åtvidaberg	m, s	-10,5	-0,099
Älmhult	All. + mp	-6,2	-0,219
Älvdalen	m, c, kd	-4,5	0,082
Älvkarleby	s, v	-3	0,159
Älvsbyn	s	8,1	0,303
Ängelholm	All	-13,8	-0,129
Öckerö	m, fp, kd	0,6	-0,038
Ödeshög	m, c, kd	-5,3	-0,185
Örebro	c, kd, s	-4,1	-0,129
Örkelljunga	All	-11,7	-0,231
Örnsköldsvik	S	-7,1	-0,043
Östersund	c, s, mp	-6,7	-0,183
Österåker	All.	-9,3	0,083
Östhammar	c, s	-1,6	-0,088
Östra Göinge	All + mp	-8,3	-0,238
Överkalix	s	-13,9	-0,077
Övertorneå	s	-15,1	-0,067